

ALUMNE- UNDERSØGELSE 2019

Konklusioner fra undersøgelse af den tredje årgangs
erfaringer med ATU-forløbet i lyset af studievalg og studieliv.

AKADEMIET
FOR TALENTFULDE UNGE | MIDT

INDHOLD

Indledning	4
Talentudvikling mellem faglig fordybelse og talentpleje	5
Talentidentifikation og udvælgelse af elever til forløbet hos ATU Midt	7
Indholdet af et forløb på ATU Midt	8
Talent og academia	8
Akademiske forskningsområder	8
Samarbejde og kommunikation	8
Akademisk arbejde	8
Læringshorisonter	8
Akademisk dannelse	8
Personlig dannelse	8
Studiekompetencer	8
Innovative og kreative kompetencer	8
Studie- og karriereafklaring	8
Analyse af tredje årgang på ATU Midt	10
Studievalg, studiested og sabbatår	10
Studieskift	10
Udlandsophold	10
Sabbatår	11
Elevernes tilbagemeldinger	12
Læringshorisonternes gennemslag: dannelse og udsyn	13
Den sociale dimension	14
Betragtninger over talentbegrebet og afrunding	15

INDLEDNING

Gymnasieelever fra hele Region Midtjylland har siden 2011 haft mulighed for at deltage i et to-årigt diplomforløb på Akademiet for Talentfulde Unge | Midt (ATU | Midt). Den første årgang bestod af et enkelt hold på 75 elever. Fra 2012 er der hvert år oprettet to hold i henholdsvis Viby og Herning, og der optages nu omkring optaget 200 på hver årgang. Mere end 1.500 gymnasieelever er siden 2011 begyndt på ATU | Midt.

ATU | Midt tilbyder et talentudviklingsprogram, der sætter en bred faglighed samt social og personlig udvikling i fokus i et forløb, der strækker sig over to år – fra midten af 1. g til midten af 3. g. Forløbet gennemføres sideløbende med elevernes almindelige undervisning på gymnasieuddannelserne (STX, HTX, HHX, EUX og IB), på aften- og eftermiddagsseminarer, weekendworkshops, virksomhedsbesøg samt årlige sommercamps og studieture til udlandet.

I foråret 2019 har ATU | Midt gennemført en analyse af den tredje årgang fra 2014 med fokus på deres oplevelse af forløbet på ATU | Midt for at afdække, hvilken indflydelse forløbet har haft på deres studievalg og efterfølgende studieliv. De pågældende årgange dimitterede fra ATU | Midt i 2016.

I det følgende præsenteres nogle af resultaterne fra analysen, og indholdet af diplomforløbet beskrives. Det samme gør den talentforståelse, der ligger til grund for rekruttering af deltagerne og for tilrettelæggelse af undervisningen.

Talentudvikling mellem faglig fordybelse og talentpleje

I de fleste gymnasieklasser sidder der mindst et par elever, som tørster efter mere lærdom, flere kundskaber og større udfordringer. Unge mennesker, som vil et spadestik dybere og et luftlag højere. Undervisningsministeriet understreger i deres nye talentindsats, at danske elever skal opdage og udvikle deres talent under de rette rammer.

De rette rammer handler både om udfordringer på rette niveau og et fagligt fællesskab, der på samme tid skærper opmærksomheden og understøtter engagementet. ATU | Midt tilbyder de rammer til de dygtigste gymnasieelever i Region Midtjylland.

Det faglige fokus på ATU | Midt retter sig mod den akademiske analyse og videnskabelse, men afgrænser sig ikke til de akademiske videnskabelige uddannelser. Undervisningen tilrettelægges i samarbejde med Aarhus Universitet, VIA University College, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole og en lang række videnbaserede virksomheder. Der er tale om et bredt fagligt fokus, hvor eleverne gennem deres forløb får indsigt i de klassiske akademiske discipliner og i forskelle på og ligheder mellem de akademiske forskningstraditioner. Det er det, der kaldes akademisk dannelse. Formålet er både at give eleverne en afprøvning af, hvor de bedst vil kunne skabe sig en fremtid, og at give dem indsigt i de forskellige tra-

ditioners indbyrdes forhold. Den del kunne også kaldes en studieforberedende almindendannelse. Det faglige felt er således på samme gang fokuseret i sin vidensform og bredt i sit vidensområde.

Undervisningen på ATU | Midt ligger ikke i direkte forlængelse af faginddelingen på gymnasieskolerne. Dertil er tiden på ATU | Midt med de unge for kort og gruppens udgangspunkt for uhomogen, hvis der skal opnås den nødvendige intensitet og progression, som er med til at sikre et flersidet udbytte. Forløbet er baseret på autentisk undervisning fra videregående uddannelser tilrettelagt med henblik på målgruppen. Der er tale om en art mesterlære, hvor eleverne prøver kræfter med de udfordringer, de vil møde senere, på en sådan måde, at det giver perspektiv og dybde til deres nuværende skoleaktiviteter. I den forstand er der tale om ikke blot et beriget curriculum, men et særskilt curriculum. Det hindrer dog ikke, at erfaringerne fra undervisningen kan hjembringes til fordel for både eleverne og deres skolekammerater. Tværtimod giver det et bedre grundlag, fordi det er uafhængigt af den faglige tilrettelæggelse i fagene på de enkelte gymnasier.

En væsentlig faktor ved forløbet er, at de unge mødes på tværs af gymnasieformer og geografi. I alt deltager de i 20 særligt tilrettelagte fælles eftermiddag- og aftenseminarer og en sommercamp. Eleverne har derudover mulighed for at vælge mellem en lang række valgfrie aktiviteter - i sæsonen 2-3 hver uge.

Talent-identifikation og udvælgelse af elever til forløbet hos ATU | Midt

Undervisningsministeriet definerer talent med følgende tre parametre. Et talent:

- har særlige forudsætninger inden for ét eller flere områder;
- har lysten og viljen til at yde en særlig indsats;
- har mulighed for at blive en af de bedste, hvis potentialet stimuleres.

Der findes ikke i sig selv direkte tegn på talent, men der er indikationer på et potentiale. Der kan skelnes mellem to traditioner inden for talentudviklingslitteraturen, hvor den ene tradition definerer talent ex ante, og den anden først gør det post festum i forhold til gennemførte talentforløb. ATU | Midt knytter an til begge, ikke mindst fordi fokus jf. talentrapporten er skiftet fra identifikation af begavede elever til talentudviklende pædagogiske aktiviteter.

Det dobbelte blik har flere begrundelser. En undersøgelse gennemført på ATU | Syd viser, at eleverne er meget ambivalente omkring begrebet talent. Der er både overvejelser om at (turde eller ville) skille sig ud fra mængden og samtidig en usikkerhed på, om det nu også er muligt at leve op til de forventninger, mærkatet talent implicerer. I forskningen er der ligeledes delte meninger om effekten af et talentprædikat. Hos nogle virker det til at være en god anerkendelse, der styrker motivationen, hos andre kan det fungere som en sovepude.

Akademiet for Talentfulde Unge har på landsplan opstillet følgende kriterier for optagelse:

- Akademisk talent udmøntet som bred faglig dygtighed
- Generel motivation og nysgerrighed
- Evne til at arbejde kreativt og kritisk og skabe selvstændige holdninger
- Åbenhed og behov for udfordringer inden for flere fagområder

ATU | Midts elever beskriver i analysen deres fælles karakteristika som:

- Bred viden og tværfaglig viden;
- Nysgerrighed;
- Glæden ved ny viden og kontinuert fordybelse;
- Det at kunne se problemstillinger fra forskellige vinkler og afprøve forskellige løsningsforslag.

På ATU | Midt bemærkes det, at eleverne ofte

- husker godt, lærer hurtigt og har et stort vokabular;
- har stor læringskapacitet og højt aktivitetsniveau;
- tænker og ræsonnerer abstrakt.

Talenter er lige så forskellige som alle andre unge, og nogle gange viser deres forskellighed sig også især, når de har haft svært ved at finde sig til rette i en skole, der ikke har udfordret deres læring tilstrækkeligt. Nogle af dem vil så vise tegn på rastløshed og indadvendthed, eller de kan have motivationsudfordringer og være forstyrrende i undervisningen. De kendetegn er naturligvis ikke identiske med et talent, men heller ikke det modsatte. Det er det sidste, der er vigtigt at have for øje.

Forløbet på ATU | Midt

Forløbet er fordelt over fire semestre med følgende tematiske overskrifter:

Talent og academia

- hvor vi introduceres til forskningstraditionernes forskellige epistemologiske og metodiske tilgange til viden-skabelse og giver eleverne indsigt i, hvordan man arbejder målrettet med sit talent.

Akademiske forskningsområder

- hvor vi går i dybden med en vifte af konkrete emne-studier og ser den akademiske analyse udfolde sig. Under-visningen er på bachelorniveau, men særligt tilrettelagt til målgruppen.

Samarbejde og kommunikation

- hvor vi går på tværs af forskningstraditionerne og sætter fokus på samarbejdsrelationer, formidling, argum-entationer og kreative processer i akademiske sammenhænge.

Akademisk projekt og studieliv

På det sidste semester har vi såvel en studielivsdel med tilknyttet mentorprojekt, en trilogi med overskriften akademisk projekt, hvor eleverne arbejder med pro-blemidentifikation, akademisk skrivning og akademisk feedback og endelig en tværfaglig afslutningskonference i samarbejde med alle fakulteterne på Aarhus Universitet og en række vidensmiljøer.

Læringshorisonter

Undervisningen på ATU | Midt tilrettelægges overordnet med afsæt i fem læringshorisonter.

Akademisk dannelse

- så eleverne får overblik over videnskabens forskellige felter, discipliner, videnstilgange og fakultære opdelinger og kan begå sig i forskellige akademiske sammenhænge.

Personlig dannelse

- så eleverne får tillid og kendskab til sit talent og ved, hvad de skal gøre for at motivere og udfordre både sig selv og andre.

Studiekompetencer

- så eleverne er parate til at tage favntag med et liv som studerende på en lang (eller mellemlang) videregående uddannelse, som tager afsæt i videnskabelse.

Innovative og kreative kompetencer

- så eleverne kan omsætte deres viden til konkrete løsninger og dermed være med til at skabe forandring og værdi for sig selv og andre.

Studie- og karriereafklaring

- så elever finder ud af, inden for hvilket felt de har så mange kræfter, at selv ikke den stejleste bakke presser dem ned fra den store klinge. i samarbejde med alle fakul-teterne på Aarhus Universitet og en række vidensmiljøer.

Analyse af tredje årgang på ATU | Midt

ATU | Midt har i foråret 2018 gennemført en analyse af årgang 2013. Analysen er baseret på 107 svar ud af 177 adspurgte, hvilket svarer til en svarprocent på 60. Af disse har 94 gennemført hele svarschemaet, og 13 besvaret dele af det. Svarprocenten er således 53 % for de gennemførte svar. Undersøgelsen baserer sig på elever fra årgang 2013 på ATU | Midt. En lignende undersøgelse vil blive foretaget på fremtidige årgange ca. to år efter, de har afsluttet deres forløb på ATU | Midt. I det følgende opsummeres nogle af de væsentligste konklusioner fra analysen.

Studievalg og studiested

Undersøgelsen viser at 79 % fortsat er bosat i Region Midtjylland. Af de 52, der er i uddannelse, læser 69 % på Aarhus Universitet, 11 % på Københavns Universitet, 7 % på CBS, 3 % på Aalborg Universitet, 4 % på en professionsuddannelse og 3 % på DTU. De sidste 3 % fordeler sig på erhvervsakademier og journalsthøjskolen. Alle studieretninger er repræsenteret, både samfundsfaglige, humanistiske, naturvidenskabelige og ingeniørvidenskabelige samt sundhedsvidenskabelige. Der er en klar overvægt af elever, der læser en lang videregående uddannelse (36%). Af disse studerer eleverne på eksempelvis universiteter, ingeniørhøjskoler og lidt færre (13%) på mellemlange videregående uddannelser (eksempelvis sygeplejerske, lærer, journalist).

ATU | Midts tætte samarbejde med Aarhus Universitet, Via University College og DMJX Danmarks Journalsthøjskole ser ud til at tilskynde eleverne til at fortsætte deres studier i Region Midt. Eleverne angiver især, at det giver en tryghed, at de har færdes på de forskellige uddannelser i forbindelse med seminarer og arrangementer som en del af ATU | Midt, inden de påbegynder deres uddannelse.

Studieskift

Kun 6 % af respondenterne oplyser, at de har skiftet studie efter studiestart. De fleste studieskift sker inden for samme studieretning blot med et nyt fokusområde, eksempelvis fra nanoscience til kemi.

Udlandsophold

Blandt de nu studieaktive elever fra årgang 2013 planlægger 50 % at studere en periode i udlandet, mens 29 % overvejer og kun 21 % afviser det. Fra årgang 2013 og frem har der været et særskilt fokus på udlandsophold og studier i udlandet - og tallene viser også en stigning i interessen for at studere i udlandet fra årgang 2011/12 til årgang 2013.

Fortsætter på næste side

Sabbatår

95 % af ATU-eleverne fra årgang 2013, der er i uddannelse, har holdt sabbatår, henholdsvis 85 % i ét år og 10 % i 1,5 år. Det svarer til statistikken omkring unge studerende generelt, og forløbet på ATU | Midt kan næppe siges at have indflydelse på, hvornår eleverne påbegynder en videregående uddannelse.

49 % af de adspurgte er ikke indskrevet på en videregående uddannelse på undersøgelsestidspunktet, men holder sabbatår, hvor de arbejder eller rejser. Blandt disse angiver 84 %, at de forventer at starte på en lang videregående uddannelse, 12 % på en mellemlang videregående uddannelse og 4 % på erhvervsuddannelse.

Elevernes tilbagemeldinger

Forløbet på ATU | Midt har udviklet sig en del, siden den første årgang begyndte i 2011. Samarbejdet med Aarhus Universitet og de andre uddannelsesinstitutioner i Region Midtjylland er blevet udbygget og udvidet, og ATU | Midt har haft fokus på at tilrettelægge forløbet, så det har fået et indhold af egen art, der giver udfordringer, uanset hvilken gymnasial baggrund eleverne kommer med. Væsentlige erfaringer går dog igen, og i det følgende fremdrages nogle af de kvalitative tilbagemeldinger, der er kommet frem i analysen.

Både på det faglige og sociale plan oplever mange elever, at de har kunnet drage nytte af forløbet:

"For mig har det været fantastisk at være med i ATU. Jeg har fået venner for livet, og har samtidig nydt det faglige aspekt i fulde drag."

Forløbet på ATU | Midt er et supplement til den undervisning, eleverne modtager på deres egne gymnasier. På den måde er det et tilvalg, som sker af interesse og lyst til at få en dybere eller bredere viden om faglige emner af forskellig karakter. Som en elev beskriver det:

"De mange seminarer har hjulpet mig til at træffe det endelige studievalg efter gymnasiet. Det har været med til at bekræfte mig i, at jeg skulle læse jura."

På den måde skaber ATU | Midt en platform for nysgerrige og videbegærlige gymnasieelever, hvor de kan

møde ligesindede, som kan styrke deres motivation for viden og videreuddannelse:

"Det har været fedt at være med og få lov til at få indsigt i de videregående uddannelsers verden, og få min nysgerrighed stillet og samtidig få viden, som jeg absolut ellers ikke ville have fået andetsted."

ATU | Midt har i sit forløb også fokus på udvikling og styrkelse af personlige og sociale egenskaber og kompetencer, og analysen viser, at der er mange af ATU-eleverne, der fremhæver netop dette som et stort udbytte ved at være en del af ATU:

"Jeg havde et brændende ønske om at lære mere om mig selv og mine medmennesker. ATU-forløbet var en en god mulighed for at blande de to ting sammen med min kærlighed for at lære nye ting."

At forløbet på ATU | Midt kan bruges til at danne netværk og sociale relationer, som eleverne kan trække på senere i deres tilværelse, er en vigtig og bærende faktor for ATU | Midt.

De sociale aspekter ved forløbet betyder meget for motivationen for at lære og søge ny viden, og når eleverne fremhæver disse tiltag som afgørende for deres oplevelse af forløbet, betyder det, at fundamentet for at lære og åbne sig over for nye faglige rammer bliver stærkere. Når mennesker har det sjovt, føler sig trygge og accepteret, glemmer de, at de lærer, og derved indoptages viden og lærdom på en anden og mere varig måde, end den gør, hvis de ikke trives i et givent miljø.

Den frie måde at tilegne sig viden på - gennem nysgerrighed, tværfaglige input og sociale aktiviteter er kendetegnet ved aktiviteterne på ATU | Midt. Eleverne deltager på deres eget initiativ og i fritiden. Som en elev understreger det:

"Jeg synes, at det har været interssant at mødes med ambitiøse ligesindede unge mennesker med lysten til at lære nyt."

Som et tilbud ved siden af den ordinære undervisning giver ATU | Midt eleverne en ballast, som også kommer dem til gode, ikke bare når eller hvis de vil læse videre, men også som del af deres nuværende ungdomsuddannelse:

"Jeg brugte de frivillige seminarer til at blive klogere på enkelte emner, og spore mig ind på hvad jeg egentlig var interesseret i. De obligatoriske seminarer havde et bredere emnefelt og gav mig større personlig udvikling. Samlet set giver begge simnartyper noget uvuderligt vigtigt."

Læringshorisonternes gennemslag: dannelse og udsyn

ATU | Midts hensigt om at være et tilbud, der både skaber socialt og fagligt udbytte for eleverne genkendes i svarene fra eleverne. Udover at skabe en unik kombination af social og faglig talentpleje, giver de fem læringshorisonter også en indikator for, hvad eleverne tager med sig videre fra deres forløb hos ATU | Midt.

I forbindelse med læringshorisonten akademisk dannelse er det især kendskabet til akademisk teori

og metode, det at arbejde analytisk og at kunne se forskelle og ligheder mellem forskellige faglige discipliner samt at øge sin forståelse for andre interesseområder, eleverne værdsætter højt og tager med sig videre. For eksempel angiver 51 %, at de i høj grad har opnået forståelse for forskellige akademiske discipliners ligheder og forskelle. 56 % vurderer, at de i høj grad har fået indsigt vidensområder uden for deres normale interessefelt

I relation til læringshorisonten personlig dannelse vurderes det, at især mødet med ligesindede unge og talentplejen gennem den sociale dimension vægtes meget højt af eleverne. Det vurderes generelt, at ATU | Midt er med til at skabe nye personlige og sociale relationer, som de benytter sig af både i sociale sammenhænge og fagligt. Hele 47% af de adspurgte oplevede således, at det personlige aspekt har haft den største betydning i deres ATU-forløb.

Eleverne på ATU | Midt oplever i høj grad, at den tredje læringshorisont studiekompetencer kommer til udtryk i forløbet. 50 % af eleverne angiver, at de bliver fortrolige med uddannelsesformen – arbejdsmetoder, undervisnings- og formidlingsformer. Ligeledes viser undersøgelsen, at strukturen på den kommende uddannelsesinstitution vurderes meget relevant for eleverne.

Den fjerde læringshorisont innovative og kreative kompetencer giver eleverne mulighed for at omsætte idéer til løsninger, og eleverne oplever, at det sættes i spil i forløbet, hvor det anses som talent at være tværfaglig, at kunne samarbejde og at være drevet

af nysgerrighed. 48 % vurderer, at ATU-forløbet har gjort dem i stand til at kunne se løsninger og skabe løsningsforslag.

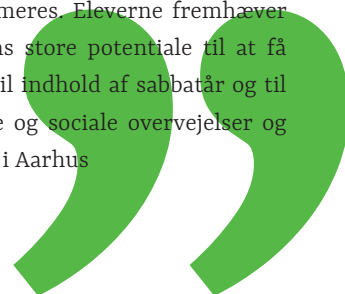
Den sidste læringshorisont er studie- og karriereafklaring, og den opleves af eleverne til at stå meget centralt i forløbet. Eleverne oplever ifølge undersøgelsen, at de har fået meget ud af at blive bevidste om forskellige uddannelsesmuligheder og om underkategorier inden for deres interessefelter. Inden de påbegyndte forløbet på ATU | Midt havde 70 % af deltagerne en idé om fremtidigt studievalg. Af de 30 %, der ikke havde nogen idé om studievalg inden forløbet, blev hele 71 % inspireret og afklaret til et valg, særligt og primært igennem de obligatoriske aktiviteter på ATU | Midt men også af programmet som helhed.

De obligatoriske aktiviteter giver mulighed for at skifte bekendtskab med forskellige vidensområder, man ikke nødvendigvis på forhånd var interesseret i. Det er blandt andet også ved de obligatoriske aktiviteter, at den sociale dimension kommer i spil, fordi hele årgangen er samlet til samme aktivitet.

Den sociale dimension

Generelt har eleverne i deres besvarelser lagt vægt på, at mødet med ligesindede og de sociale aktiviteter giver motivation og lyst til at indgå i de faglige aspekter af forløbet. Et eksempel er ATU | Midts sommercamp, hvor den faglige fordybelse kombineres med sociale og fysiske aktiviteter, kreative aktiviteter og festlige indslag. Sommercampen giver også et ekstra incitament for at skabe varige relationer på tværs af de forskellige gymnasier i regionen, som kan skabe tryghed ved en efterfølgende studiestart.

Studielivsmentorordningen har været et tilbud fra første årgang på ATU | Midt. Det er et tilbud om at blive koblet sammen med en studerende fra Aarhus Universitet, VIA University College eller fra Danmarks Medie- og journalisthøjskole. Det har stor betydning, at matchingen af mentorer og mentees foretages ud fra en række parametre, så både det faglige og sociale udbytte af ordningen optimeres. Eleverne fremhæver studielivsmentorordningens store potentiale til at få inspiration til studievalg, til indhold af sabbatår og til at få indsigt i både faglige og sociale overvejelser og oplevelser som studerende i Aarhus

Afsluttende betragtninger

Tak, fordi du har læst med så langt. Den indledende tekst om forløbets indhold, læringshorisonter, talentdefinitioner, er skrevet på baggrund af 8 års pionerarbejde med talentudvikling i regi af ATU | Midt. De afsluttende konklusioner er draget på baggrund af en analyse, hvor elever fra de tre første årgange har forholdt sig til forløbets betydning for deres nuværende studieliv og studievalg. Det giver selvsagt udfordringer i kronologien. Eksempelvis har vi bedt dem om at forholde sig til et sæt læringshorisonter, som endnu ikke var formuleret, da de var elever på ATU | Midt.

Det er ligeledes ikke en analyse, hvor vi har kunnet se forløbets gennemslag for eleverne på ATU | Midt i forhold til en kontrolgruppe af de samme unge, som ikke har gået på ATU | Midt. Det er et meget reelt spørgsmål, om et sådant eksperiment overhovedet ville kunne gennemføres. Dertil er flere parametre for usikre og talentbegrebet stadig for udefineret.

Det er lidt vilkåret for analysen, som særligt tager sigte på at vide noget om, hvordan forløbet har haft betydning for deres studielige og studievalg i modsætning til den løbende evaluering under forløbet, hvor vi vurderer den faglige kvalitet. Vi gennemfører et forløb over tre gymnasieår med henblik på et gennemslag, når de efter eventuelle sabbatår har læst i et stykke tid. Det giver et tidspæn, det er svært at undgå.

Til gengæld er det en meget præcis beskrivelse af årgang

2013 oplevelser, tilbagemeldinger og videre forløb, når de har fået forløbet lidt på afstand. Og når vi får resultater fra de kommende årgange, er det et godt redskab til at kalibrere og definere forløbet med.

Det har derudover været et selvstændigt formål med undersøgelsen, som det også er med selve forløbet på ATU | Midt, at få eleverne til at reflektere over deres egen talentudvikling. I begyndelsen af denne folder har vi udfoldet ATU | Midts talentdefinition. Elevernes egne betragtninger af begrebet giver et indblik i den måde, de ser sig selv og deres omgivelser på, også når de er begyndt at læse.

For eleverne handler talent overordnet set om have lyst og nysgerrighed til at søge bred og tværfaglig viden, være åbne og generelt kunne se problemstillinger fra forskellige vinkler og have mod på at afprøve forskellige løsningsforslag. En tidligere elev på ATU | Midt beskriver det sådan: "En ATU-elev er ikke nødvendigvis en person med 13,6 i gennemsnit, men en person som er videbegærlig, åbensindet og nysgerrig". En anden elev supplerer: "at have talent er at være lærevillig, ambitiøs og besidde evnen til at tænke ud af boksen samt stille kritiske spørgsmål."

Med afsæt i ATU | Midts fem læringshorisonter og intentionen om at skabe et fagligt og socialt netværk og fællesskab for de dygtigste elever på regionens gymnasier, handelsgymnasier og tekniske gymnasier, afspejler elevernes egen selvforståelse udmærket ATU | Midts ønske om at bidrage til denne gruppes muligheder for faglig fordybelse og personlig almen dannelse.

ATU Midt

Søndervangs Allé 45

8260 Viby J.

Tlf: +45 87 34 80 24

mail@atumidt.dk

atumidt.dk